

इंग्रजीत टंकलिस्वित केलेल्या न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद

([1996] 2 एस. सी. आर. 638)

पुर्झतू लाल (मृत) त्याच्या कायदेशीर वारासदारांतर्फे .

- विरुद्ध -

उत्तर प्रदेश राज्य आणि इतर .

फेब्रुवारी 14,1996

[न्यायमूर्ति के. रामास्वामी आणि न्यायमूर्ति सगहीर अहमद.]

भूसंपादन अधिनियम 1894/उत्तर प्रदेश भारग्रस्त संपत्ती अधिनियम, 1955:

उत्तर प्रदेश भारग्रस्त संपत्ती अधिनियमाच्या तरतुदींनुसार धिग्रहित केलेल्या जमिनीसाठी दिलेले कलम 4, 6, 16 चे नुकसान भरपाई - अधिग्रहण आणि सरकारने घेतलेला ताबा - जमीनमालकाकडे असलेले हक्क, मालकी हक्क आणि व्याज संपले - राज्यात सर्व अडचणींपासून मुक्त राहिले- राज्य संपूर्ण मालक बनते आणि ताब्यात घेण्यासाठी दावा दाखल करू शकते.

दिवाणी अपिलीय न्यायधिकरीता दिवाणी अपील क्रमांक 2478 /1977

अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या एफ. सी. ए. क्रमांक 31/ 1965 मध्ये दिनांक 15.7.76 रोजी दिलेल्या निकाल आणि आदेशावरून.

अपीलकर्त्यासाठी राज कुमार मेहता.

उत्तरवादींसाठी टी. एन. सिंग आणि आर. बी. मिश्रा.

न्यायालयाद्वारे खालील आदेश देण्यात आला:

विशेष अनुमतीद्वारे हे अपील अलाहाबाद येथील उच्च न्यायालयाच्या दिवाणी प्रथम अपील क्र. 11/65 मध्ये दिनांक 15 जुलै 1976 रोजी दिलेल्या निकाल आणि आदेशावरून उद्भवते. राज्याने उत्तरवादींकडून मालमत्तेचा ताबा वसूल करण्यासाठी

फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम 145 अंतर्गत पारित केलेल्या आदेशांनुसार दावा केला. दिवाणी न्यायालयाने दावा फेटाळला परंतु अपील केल्यावर उच्च न्यायालयाने तो मंजूर केला.

मान्य केलेली तथ्ये अशी आहेत की ही जमीन मूळतः श्रीमती. कोकिला यांची होती भूसंपादन अधिनियम, 1894 (थोडक्यात, 'अधिनियम') च्या कलम 4 (1) अंतर्गत अधिसूचना 15 एप्रिल 1928 रोजी प्रकाशित करण्यात आली आणि कलम 6 अंतर्गत घोषणा 28 जुलै 1928 रोजी प्रकाशित करण्यात आली, ज्यात फुलवारी म्हणून ओळखली जाणारी जमीन सार्वजनिक हेतूसाठी, म्हणजे मिसराना पोलीस चौकीच्या हवालदारांसाठी निवासस्थान बांधण्यासाठी संपादित करण्यात आली. ते संपादन अंतिम झाले आहे. आता, उच्च न्यायालयाने वस्तुस्थितीचा निष्कर्ष नोंदवला आहे की नुकसान भरपाई श्रीमती. कोकिला आणि त्यामुळे, अधिनियमाचा कलम 16 अंतर्गत ही जमीन सर्व अडचणींपासून मुक्त होती.

अपीलकर्त्याने उपस्थित केलेला मुद्दे असे आहे की ही कार्यवाही उत्तर प्रदेश भारग्रस्त संपत्ती अधिनियम 1955 अंतर्गत घेण्यात आली होती आणि ती मालमत्ता भारग्रस्त संपत्ती म्हणून घोषित करण्यात आली होती. परिणामी, अपीलकर्त्याच्या पूर्वजाची हक्क कायम ठेवण्यात आले. लिलावात खरेदीदार असल्याने तो त्याच्या मालकीच्या आधारावर ताब्यात घेण्यास पात्र असतो. आम्हाला वादात कोणतेही मुद्दे आढळून येत नाही. अधिनियमाच्या तरतुदींनुसार जमीन अधिग्रहित केल्यानंतर आणि त्याखाली ताबा घेतल्यानंतर, श्रीमती. कोकिला यांचे अधिकार, मालकी हक्क अधिकार आणि हितसंबंध या अडचणींपासून जमीन मुक्त होऊन राज्यामध्ये निहित झाली. परिणामी, राज्य हे संपूर्ण मालक आहे. राज्य मालक असल्याने राज्याला ताब्यात घेण्यासाठी दावा दाखल करण्याचा अधिकार आहे. त्यामुळे उच्च न्यायालयाला हे आढळणे योग्यच आहे की याचिकाकर्ता इतक्या कालावधी नंतर

1928 मध्ये केलेल्या संपादनाच्या अचूकतेबाबत प्रश्न उपस्थित करू शकत नाहीत.

त्यानुसार याचिका फेटाळली जाते. खर्च नाही.

याचिका फेटाळण्यात आली.

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.